

The Holy See

PORUKA PAPE FRANJE ZA 51.SVJETSKI DAN MIRA

Ponedjeljak, 1. siječnja 2018.

Migranti i izbjeglice – muškarci i žene u potrazi za mirom

1. Želja za mirom

Mir svim ljudima i svim narodima na zemlji! Mir, koji su anđeli navijestili pastirima u božićnoj noći,^[1] je duboka težnja svakog pojedinca i svih naroda, a osobito onih koji najviše trpe zbog njegove odsutnosti. Od ovih potonjih, koje stalno nosim u svojim mislima i molitvama, ponovno bih spomenuo više od 250 milijuna migranata diljem svijeta, od čega 22,5 milijuna čine izbjeglice. Papa Benedikt XVI., moj dragi predšasnik, govorio je o njima kao "muškarcima i ženama, djeci, mladima i starijim osobama koji traže mjesto na kojem će se skrasiti i živjeti u miru".^[2] Da bi pronašli taj mir, mnogi su od njih spremni izložiti opasnosti vlastiti život na putovanju koje je često dugotrajno i opasno, podnositi teškoće i patnje i suočavati se s ogradama i zidovima izgrađenim kako bi ih se držalo daleko od njihova cilja.

Milosrdna duha zagrlimo sve one koji bježe od rata i gladi ili su zbog diskriminacije, progonstva, siromaštva i srozavanja okoliša prisiljeni napustiti svoja ognjišta.

Svjesni smo da nije dovoljno otvoriti svoja srca za druge koji pate. Mnogo će se toga još trebati učiniti prije nego što naša braća i sestre uzmognu ponovno mirno živjeti u sigurnom domu. Prihvaćanje drugih traži konkretno zalaganje, mrežu pomoći i dobročinstva, budnu i suosjećajnu pažnju, odgovorno upravljanje novim i složenim situacijama koje se katkad pridodaju brojnim drugim već postojećim problemima, kao i resursima koji su uvijek ograničeni. Provođenjem u djelo

kreposti razboritosti, čelnici vladâ trebali bi poduzeti praktične korake kako bi ih primili, promicali, zaštitili i integrirali, "i koliko to dopušta nepatvoreno dobro njihove zajednice, i[šli] na ruku onima koji bi se možda htjeli uključiti u novu zajednicu".[3] Oni imaju jasnu odgovornost prema vlastitim zajednicama, legitimna prava i skladan razvoj kojih moraju osigurati, da ne bi postali poput ludog graditelja koji je pogrešno izračunao i nije uspio dovršiti kulu koju je počeo graditi.[4]

2. Zašto tako mnogo izbjeglica i migranata?

Uoči Velikog jubileja kojim se obilježavalo dvije tisuće godina od anđeoskog proglašenja mira u Betlehemu, sveti Ivan Pavao II. ubrojio je sve veći broj izbjeglica među posljedice "beskrajnog i užasnog slijeda ratova, sukobâ, genocidâ i etničkih čišćenja"[5] koji su obilježili dvadeseto stoljeće. U ovom novom stoljeću nije se dogodio pravi preokret: oružani sukobi i drugi oblici organiziranog nasilja i dalje uzrokuju seljenje ljudi unutar nacionalnih granica i šire.

No, ljudi migriraju također iz drugih razloga, u prvom redu zato što "svim srcem žude za boljim životom i nerijetko pokušavaju ostaviti iza sebe "očaj" jedne bezizgledne budućnosti".[6] Kreću na put jer se žele pridružiti svojim obiteljima ili zato što traže priliku za zaposlenje ili obrazovanje: oni koji ne mogu uživati ta prava ne žive u miru. K tome, kao što sam primijetio u enciklici *Laudato si'*, došlo je do "tragičnog porasta broja migranata koji pokušavaju pobjeći od sve veće bijede uzrokovane uništavanjem okoliša".[7]

Većina ljudi koji žele migrirati prolazi redovne procedure. Neki se, međutim, odlučuju na druge putove, prije svega iz očaja, kada njihove zemlje ne nude nikakvu sigurnost ni priliku, a svi pravni putovi su nedostupni, onemogućeni ili prespori.

U mnogim odredišnim zemljama uzela je velikog maha retorika u kojoj se ističu opasnosti po nacionalnu sigurnost ili visoki troškovi primanja novih pridošlica, iskazujući time prijezir prema ljudskom dostojanstvu koje se mora priznati svima kao Božjim sinovima i kćerima. Svi koji, možda i zbog političkih razloga, namjesto da grade mir raspiruju strah od migranata, siju nasilje, rasnu diskriminaciju i ksenofobiju, što izaziva veliku zabrinutost kod svih onih kojima je na srcu sigurnost svakog čovjeka.[8]

Svi pokazatelji kojima raspolaže međunarodna zajednica ukazuju na to da će globalne migracije nastaviti označavati našu budućnost. Neki to smatraju prijetnjom. Ja vas, naprotiv, pozivam da na to gledate s povjerenjem, kao na priliku za izgrađivanje budućnosti mira.

3. Gledati kontemplativnim pogledom

Mudrost vjere hrani taj kontemplativni pogled, koji je kadar prepoznati da smo svi "dio iste obitelji, doseljenici i mjesno pučanstvo koje ih prima, i svi imaju jednako pravo koristiti prirodna dobra, koja su namijenjena svima, kao što to uči socijalni nauk Crkve".[9] Ove riječi ponovno pred nas stavljaju

biblijsku sliku novog Jeruzalema. U knjizi proroka Izaije (pog. 60) i Otkrivenju (pog. 21) opisan je kao grad s uvijek otvorenim vratima, kako bi u njega mogli ući ljudi iz svakog naroda, koji mu se dive i ispunjavaju ga bogatstvom. Mir je vrhovni vladar koji ga vodi a pravda načelo koje upravlja suživotom u njemu.

Trebamo ovim kontemplativnim pogledom promatrati također grad u kojem živimo, "odnosno pogledom ispunjenim vjerom koji otkriva onoga Boga koji stanuje u njegovim kućama, na njegovim ulicama, na njegovim trgovima [...] promičući solidarnost, bratstvo, želju za dobrom, istinu, pravdu"[\[10\]](#) – drugim riječima, ostvarujući obećani mir.

Kada upravimo taj pogled na migrante i izbjeglice, otkrivamo da ne dolaze praznih ruku. Oni donose svoju hrabrost, vještine, energiju i težnje, kao i blaga vlastite kulture; i na taj način obogaćuju živote naroda koji ih primaju. Vidimo jednako tako kreativnost, ustrajnost i duh žrtve bezbrojnih pojedinaca, obitelji i zajednica širom svijeta koji otvaraju svoja vrata i srca migrantima i izbjeglicama, čak i tamo gdje se ne obiluje dobrima.

Tim se kontemplativnim pogledom trebaju također voditi u svom razlučivanju oni koji su odgovorni za javno dobro, tako da nastave poticati politike prihvaćanja "koliko to dopušta nepatvoreno dobro njihove zajednice"[\[11\]](#), imajući u vidu potrebe svih članova ljudske obitelji i dobrobit svakog pojedinog od njih.

Oni koji se nadahnjuju tim pogledom moći će prepoznati sjeme mira koje već klija i pobrinuti se za njegov rast. Naši će se gradovi, često podijeljeni i polarizirani sukobima oko prisutnosti migranata i izbjeglica, tako pretvoriti u gradilišta mira.

4. Četiri miljokaza za djelovanje

Pružiti tražiteljima azila, izbjeglicama, migrantima i žrtvama trgovine ljudima priliku da pronađu mir koji traže zahtijeva strategiju koja objedinjuje u sebi četiri djelovanja: primiti, zaštititi, promicati i integrirati.[\[12\]](#)

"Primiti" doziva u svijest potrebu širenja pravnih putova za ulazak i da se više migrante i izbjeglice ne tjera prema zemljama gdje ih očekuju progoni i nasilje. To također traži da se naša briga o nacionalnoj sigurnosti dovede u ravnotežu sa zaštitom temeljnih ljudskih prava. Sveto pismo nas podsjeća: "Gostoljublja ne zaboravljajte: njime neki, i ne znajući, ugostiše anđele!"[\[13\]](#)

"Zaštititi" se tiče naše dužnosti da prepoznamo i branimo nepovredivo dostojanstvo onih koji bježe od stvarnih opasnosti u potrazi za azilom i sigurnošću, te da spriječimo njihovo izrabljivanje. Tu posebno mislim na žene i djecu koji se nalaze u situacijama u kojima su više izloženi opasnostima i zlouporabama koje mogu čak ići dotle da ih se pretvori u roblje. Bog ne diskriminira: "Jahve štiti tuđince, sirote i udovice podupire".[\[14\]](#)

"Promicati" podrazumijeva podupiranje cjelovitog ljudskog razvoja migranata i izbjeglica. Među mnogim sredstvima koja mogu pomoći u toj zadaći, naglasio bih važnost da se djeci i mladima osigura pristup svim razinama obrazovanja. Tako će ne samo odnjegovati i ostvariti svoje potencijala, već će ujedno biti bolje osposobljeni za susret s drugima i jačati duh dijaloga, a ne zatvaranja ili sukoba. Biblija uči da Bog "ljubi pridošlicu, daje mu hranu i odjeću". Stoga poziva: "Ljubite i vi pridošlicu, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj".^[15]

"Integrirati", na kraju, znači omogućiti izbjeglicama i migrantima potpuno sudjelovanje u životu društva u koje su primljeni, kao dio procesa uzajamnog obogaćivanja i plodne suradnje u službi cjelovitog ljudskog razvoja lokalnih zajednica. Sveti Pavao to izražava u ovim riječima: "više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji"^[16].

5. Prijedlog za dva međunarodna sporazuma

Od srca se nadam da će taj duh nadahnjivati proces koji će tijekom 2018. godine voditi do definiranja i odobravanja dvaju svjetskih sporazuma od strane Ujedinjenih naroda, od kojih se jedan odnosi na sigurnu, uređenu i redovnu migraciju, a drugi na izbjeglice. Kao zajednički sporazumi na globalnoj razini, ovi sporazumi će predstavljati referentni okvir za političke prijedloge i praktične mjere. Zato je važno da budu nadahnuti suosjećanjem, dalekovidnošću i hrabrošću, kako bi se iskoristilo svaku priliku za unaprjeđenje procesa izgrađivanje mira. Jedino tako nužni realizam koji se traži od međunarodne politike neće podleći cinizmu i globalizaciji ravnodušnosti.

Dijalog i koordinacija su nužnost i jasna dužnost međunarodne zajednice. Izvan granica pojedine zemlje, i manje bogate zemlje mogu primiti – ili bolje prihvatiti – veći broj izbjeglica, ako im međunarodna suradnja osigura potrebna sredstva.

Odjel za migrante i izbjeglice Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja objavio je dvadeset točaka djelovanja^[17] kao konkretne pravce za provođenje u djelo ovih četiriju glagola u državnim politikama kao i u vladanju i postupanju kršćanskih zajednica. Tim i drugim doprinosima želi se izraziti zanimanje Katoličke Crkve za proces koji će dovesti do usvajanja dva UN-ova svjetska sporazuma (Global Compact). To zanimanje je pokazatelj općenitije pastoralne skrbi koja ima svoje korijene u samim počecima Crkve a nastavila se u njezinim mnogim djelovanjima sve do naših dana.

6. Za naš zajednički dom

Neka nam za nadahnuće posluže riječi sv. Ivana Pavla II. "Ako je "san" o svijetu u kojem vlada mir zajednički mnogima, ako se prepozna vrijednost doprinosa izbjeglicâ i migranata, tada čovječanstvo može sve više postajati obitelj sviju a naša zemlja pravi "zajednički dom".^[18] Mnogi su tijekom povijesti vjerovali u ovaj "san", a njihova postignuća svjedoče o tome da to nije puka utopija.

Među njih se ubraja i sv. Franciska Ksaver Cabrini, čija se stota obljetnica smrti obilježava ove godine. Ovog trinaestog dana mjeseca studenog mnoge crkvene zajednice slave njezin spomendan. Ta izvanredna žena, koja je svoj život posvetila služenju migrantima i postala kasnije njihovom nebeskom zaštitnicom, naučila nas je kako možemo primiti, zaštititi, promicati i integrirati tu našu braću i sestre. Neka Gospodin, po njezinu zagovoru, udijeli svima nama da iskusimo kako se "plod pravednosti u miru sije onima koji tvore mir".^[19]

Iz Vatikana, 13. studenoga 2017.

Spomendan sv. Franciske Ksaver Cabrini, zaštitnice migranata

FRANJO

^[1] Lk 2, 14.

^[2] Angelus, 15. siječnja 2012.

^[3] Ivan XXIII., Enc. Pacem in terris, 106.

^[4] Usp. Lk 14, 28-30

^[5] Poruka za Svjetski dan mira 2000., 3.

^[6] Benedikt XVI., Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2013.

^[7] Br. 25.

^[8] Usp. Obraćanje nacionalnim ravnateljima pastoralna za migrante, sudionicima Susreta održanog u organizaciji Vijeća Europskih biskupskih konferencija (CCEE), 22. rujna 2017.

^[9] Benedikt XVI., Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2011.

^[10] Apost. pob. Evangelii gaudium, 71.

^[11] Ivan XXIII., Enc. Pacem in terris, 106.

[12] Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2018., 15. kolovoza 2017.

[13] Heb 13, 2.

[14] Ps 146, 9.

[15] Pnz 10, 18-19.

[16] Ef 2, 19.

[17] "Dvadeset točaka pastoralnog djelovanja" i "Dvadeset točaka djelovanja prema Svjetskim sporazumima" (2017); vidi također Dokument UN-a A/72/528.

[18] Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2004., 6.

[19] Jak 3, 18.